

Låt oss släppa förbudet mot att sätta upp solceller på kyrkorna

DEBATT | Kyrkor, liksom andra byggnader, har alltid anpassats till tidens behov och funktion

Johan Bagge, ordförande i kyrkorådet, Östra Vikbolandets pastorat

17 JANUARI, 14:49

Kyrkor, liksom andra byggnader, har alltid anpassats till tidens behov och funktion

Detta är en debattartikel i Kyrkans Tidning. Åsikterna som uttrycks i texten är skribentens egna.

Det finns cirka 3 600 kyrkor i Sverige. En stor del är av samma typ som vår stora, fina kyrka i Östra Husby, Östra Vikbolandet. Byggd på 1800-talet, metertjocka stenväggar, stora sadeltak nästan alltid åt söder, svart falsad takplåt. De flesta församlingar och pastorat tror jag har åtminstone en sådan kyrka.

Det hör även till saken att de ofta ligger fritt och lite högt och att elledningarna är mycket kraftiga eftersom det går åt så stora effekter att värma upp till söndagsgudstjänsterna.

Sammantaget är alltså dessa kyrkor perfekta objekt att sätta solceller på. Bara att sätta i gång? Nej, det får vi ju inte eftersom kulturvårdande myndigheter säger nej. Vi kan få KAE-bidrag till underhåll, tack för det, men ingenting till driften. Det får våra kyrkotillhöriga medlemmar stå för helt och hållet. Och det är ju en grupp som tyvärr inte direkt ökar lavinartat, det vet vi.

Här är den stora skärningspunkten. Kulturmiljöansvariga fattar beslut som kyrkan inte kan gå emot, men som innebär mycket stora ekonomiska konsekvenser för oss.

Ekonomi

Kyrkorna värms med direktverkande el. I dessa tider tittar alla med förskräckelse på elräkningarna och letar förtvivlat efter åtgärder för att dra ner på kostnaderna.

Vår kyrka drar 120 000 kWh ett normalår. Vad det innebär i kronor kan var och en räkna ut. Taken är stora, och om hälften av elproduktionen används för eget bruk och hälften säljs skulle det kunna handla om 30 000 kronor i minskad kostnad och lika mycket i direkt intäkt per år. Detta är naturligtvis bara uppskattningar, men ger en vink om att det handlar om mycket stora pengar.

Kulturaspekten

Våra kyrkor utgör mycket riktigt en kulturskatt som vi ska vara oändligt tacksamma för att vi har. Men jag tror det är en 1900-talstanke att alla ska se ut som för hundra år sedan. I gamla tider var man mycket mer pragmatisk. Där vår kyrka i Östra Husby, byggd 1809, nu ligger fanns tidigare en medeltida kyrka som hade byggts till och byggts om flera gånger. När en ny och större kyrka behövdes revs helt enkelt den gamla, inventarierna flyttades eller såldes och kanske man använde stenen till den nya. Tror någon det skulle kunna ske i dag? Aldrig.

Kyrkor, liksom andra byggnader, har alltid anpassats till tidens behov och funktion.

Det finns numera helsvarta paneler som knappast skulle synas alls mot svart plåt och, inte nog med det, falsad plåt är mycket lämplig att klämma fast panelerna i, man behöver inte ens skruva hål i taket. De innebär alltså ingen som helst åverkan och de kan tas ned på en vecka om det skulle behövas. Solel är en mogen teknik som inte behöver långa förberedelser, varken att sätta upp eller ta ner.

Kyrkan och miljön

Svenska kyrkan talar ofta om miljöfrågor, om hållbarhet och vårt ansvar för skapelsen, till exempel ”människan som förvaltare av Guds gåvor har ett ansvar, både gentemot andra människor och gentemot skapelsen i stort.”

Vår nya biskop i Linköping, Marika Markovits, svarade vid hearingen inför valet på frågan från Lucas som företrädde Kyrkans unga ”Jag vill att kyrkan tar stort ansvar för vårt eget. Det är ett viktigt vittnesbörd, inte minst för er unga, att vi tar ansvar genom framför allt klimat- anpassning av våra fastigheter.”

Signaleffekt

Tänk om det rent av är så att de tunga gamla kyrkorna utstrålar en tusenårig oföränderlighet som, av vissa, kan uppfattas som ålderdomligt eller till och med avvisande? Solceller skulle tydligt peka på en framtidstro.

Låt oss se dem som jättestora skyltar som säger: I Svenska kyrkan står vi aktivt upp för våra ideal och vårt budskap. En kyrka i tiden, helt enkelt.

Johan Bagge

Ordförande kyrkorådet i Östra Vikbolandets pastorat, Linköpings stift